

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/117
KARAR NO : 1983/ 664

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olan suçlara ait davaların Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.
Sanık : Meriç Özeller

O L A Y : Sanığın sorumlu yazı işleri müdürü olduğu 'Aydınlık Dergisi' nin 73 sayılı ve Mart-1977 günlü nüshasında yayınlanan yazılarla; komünizm propogandası yapıldığı ileri sürülerek eylemine uyan TCK.nun 142/1-6.,173/3.,142/3-6.maddelerine göre cezalandırılması istemiyle İstanbul C.Savcılığı'nca kamu davası açılmıştır.

İstanbul 2.Ağır Ceza Mahkemesi: 4-7-1979 gününde,1977/274,1979/201 sayı ile; Anayasa Mahkemesi'nin 4/16.maddesine göre,sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bu kabil davaya bakmanın mahkemelerinin görevi dışında kaldığı gerekisiyle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi: 15-1-1980 gününde,1980/408 sayı ile; görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesine göre mahkememiz'e başvurulmasına karar vermiş ve bu işle ilgili evrak suretlerini 10-11-1980 gününde mahkememiz'e göndermiştir.

Ancak gönderilen evrak suretleri onaysız bulunduğundan bu belgeler sıkıyönetim askeri mahkemesine iade edilmiş,bu kez, aynı mahkeme 20-1-1981 günlü oturumunda; Uyuşmazlık Mahkemesi'ne yapılan başvurudan vaz geçilmesine ve vaz geçildiğinin bir müzekkere ile mahkememiz'e bildirilmesine karar vermiş ve 17-2-1981 günlü müzekkere ile başvurudan vaz geçildiği belirtilmiştir.

Öte yandan; aynı mahkeme 20-1-1981 gününde,1980/408,1981/64 sayı ile; 1402 sayılı yasa'nın 13/a-b.maddesindeki süre ve bağlantı koşulları gerçekleşmediğinden, davada mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermiştir.

Böylece; her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş,dosy Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın 5-2-1982 günlü, 1982/461 sayılı yazısı ile mahkememiz'e gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda,Y.İsmet Ayer,Ali Suat Erkoç,Mustafa Aksoy,Necati Karakış,Osman Kayacan ve A.Vahap Özaslan'ın katılmaları ile yaptığı,12-12-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya,Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Günidöğlü ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Özün incelenmesine geçmeden önce yonteme ilişkin bir konuya temas etmek gerekmektedir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi görevli yargı yerinin belirlenmesi için mahkememiz'e başvurmuş ise de; başvuru, belgelerin onaysız olması nedeniyle yöntemine uygun bulunmadığından, başvuruya ilişkin belgeler anılan mahkemeye mahkememiz'ce gereği yapılmak üzere bir müzekkere ile geri çevrilmiş ancak, müzekkermiz gereği yerine getirilmeden anılan mahkemece görevsizlik kararı verilmiştir.

Her ne kadar, Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuran yargı mercilerinin bu mahkemenin nihai kararlarını beklemeleri yasal bir zorunluluk ise de; başvuru usulü noksanlık nedeniyle geri çevrildiğine göre, ortada 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesine uygun bir başvuru bulunmamaktadır.

Bu itibarla; olumsuz görev uyuşmazlığının incelenmesi gerekir.

Suç, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş olup, atılı suçun, niteliğine ve işleniş biçimine göre, devletin varlığına, bölünmezliğine ve bütünlüğüne yönelik bulunduğundan, MGK.nin 7 sayılı kararı 4.maddesi kapsamında ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Her ne kadar anılan suçlar, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş ise de; sıkıyönetim askeri mahkemelerinin elkoyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içinde ve 4-5-1981 günlü, 1/1 sayılı ilke kararında öngörüldüğü biçimde örgütsel ve organik olarak bağlantılı bulunmaktadır. Zira Aydınlik Dergisi'nin TİİKP adlı illegal örgütün yayın organı bulunduğu İçişleri Bakanlığı'ndan mahkememiz'ce getirtilen yazıya ekli listeden anlaşılmalı, bu örgüte ait davalara sıkıyönetim askeri mahkemelerince elkonulduğu bilinmekte olduğundan, 1402 sayılı yasa'nın 18/b.maddesindeki bağlantı koşulu gerçekleşmiştir.

Esasen aynı sanığın aynı dergide yayınlanan yazılardan dolayı aynı nitelikteki suçları nedeniyle, açılan davalara Askeri Yargı yerinde bakılması Mahkememiz Ceza Bölümü'nce 17-5-1982 günlü, 1982/47-257 sayı ile karar verildiğinden, CMUK.nun 3.ve 353 sayılı yasa'nın 18.maddesindeki bağlantı koşulunun da varlığı açıktır.

Bu nedenlerle, davanın Askeri Yargı yerinde görülmesine ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

.../...

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 20-1-1981 günlü, 1980/408-1981/64 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 12-12-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün.

Uye
Y. İsmet Ayer

Uye
Ali Suat Erkoç

Uye
Mustafa Aksoy

Uye
Necati Karakiş

Uye
Osman Kayacan

Uye
A. Vahap Özasan

20.12

S.Y.